

Utlåtande 2016:45 RI (Dnr 182-159/2016 182-490/2016, 325-546/2013, 309-3567/2006, 305-1977/2010, 326-305/2013, 324-299/2013, 122-1271/2015, 316-1746/2012, 182-265/2016, 029-2282/2005, 150-942/2015, 329-1329/2012)

Årsredovisning 2015 med uppföljning av budget för Stockholms stad

Storstockholms Brandförsvars årsredovisning 2015, dnr 182-490/2016

Stöd till tiggarna och kartläggning av tiggeriet i Stockholm, skrivelse av Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (MP), dnr 325-546/2013

Tegelhuset i Fatbursparken, skrivelse av Annika Billström (S) och Kristina Axén-Olin (M), dnr 309-3567/2006

Ansvar för stadens huvudtorg, dnr 305-1977/2010

Stockholms stads stöd till daglig verksamhet för människor med Afasi, motion (2013:21) av Kaj Nordqvist (S), dnr 326-305/2013

Fryshusets möjligheter att drivas vidare i egna lokaler, motion (2013:16) av Tomas Rudin och Leif Rönngren (båda S), dnr 324-299/2013

Rädda Jakobsbergs gård, hemställen från Skärholmens stadsdelsnämnd, dnr 122-1271/2015

Finansiering av underhåll av kontorets bostadsrätter för LSS-boende, fastighetsnämnden, dnr 316-1746/2012

Slutrapport och avbrytande av projekt om ny skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan, fastighetsnämnden, dnr 182-265/2016

Förslag till nya bostäder inom fastigheten Lunda 6:1 mfl i stadsdelarna Spånga-Tensta och Hässelby-Vällingby, förslag till ändrad gränsdragning samt ansvar för skolpliktsbevakningen, hemställan från Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, dnr 029-2282/2005

FUT VII – Lägesrapport över arbetet med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott, rapport från socialnämnden, dnr 150-942/2015

Förslag till riktlinjer för säkerställande av avtalsuppfyllelse. Förslag till handlingsplan för hantering av brukare, vilka har insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), som drabbas när entreprenörer inte fullföljer sitt uppdrag, dnr 329-1329/2012

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Årsredovisning 2015 med uppföljning av budget för Stockholms stad godkänns.
2. Redovisade avsättningar om 10,2 mnkr godkänns.
3. Kommunstyrelsens beslut gällande uppsiktsplikt avseende stadens hel- och delägda aktiebolag, enligt bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, anmäls.
4. Uppföljning av sommarkoloniverksamheten i Stockholms stad 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Uppföljning av fritidsverksamheten i Stockholms stad 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Uppföljning av större investeringsprojekt 2015 godkänns med

- hänvisning till vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Basnyckeltal med utfall för år 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  8. Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag under 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  9. Redovisning av kommunfullmäktiges aktiviteter som i sin helhet inte blivit genomförda under 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  10. Ändring i bolagsordningarna av Stockholm Business Region Development AB:s (orgnr. 556083-1306) firma till Invest Stockholm Business Region AB (bilaga 9) och av Stockholm Visitors Board AB:s (orgnr. 556027-5736) firma till Visit Stockholm AB (bilaga 10) godkänns.
  11. Direktionen för Kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret beviljas ansvarsfrihet, bilaga 11 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  12. Kommunstyrelsen ska genomföra den av kommunfullmäktige beslutade centrala upphandlingen avseende digitala arbetsplatssystem som en sammanhållen tjänst för stadens nämnder och bolagsstyrelser, med undantag av pedagogisk verksamhet. I den centrala upphandlingen ska även ingå e-post och s.k. chatt för samtliga stadens nämnder och bolagsstyrelser med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  13. Utbildningsnämnden ska genomföra tre centrala upphandlingar avseende digitala arbetsplatssystem för att täcka stadens pedagogiska verksamheters behov av digitala tjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  14. Upphandlingsarbetet av de fyra GSIT 2.0-upphandlingarna samordnas i ett projekt under ledning av kommunstyrelsen. Kostnaderna för upphandlingarna om 160 mkr för 2016 finansieras genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medlen för verksamhetsutveckling med it.
  15. Kommunstyrelsen ska träffa avtal med Volvo IT (HCL Technologies Ltd) om avvecklingsperioden inför GSIT 2.0-upphandlingarna.

- Avtalet ska omfatta utköp av elevdatorer avseende gymnasieskolan för att förhindra byte av datorer under pågående gymnasietid med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Ansvar för genomförande av etapp 1 för Gasklocka 2 överförs från fastighetsnämnden till exploateringsnämnden med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
Fastighetsnämndens investeringsbudget för 2016 minskas med 60 mnkr som en följd av detta. Medlen tillförs *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2016 års budget. Exploateringsnämndens utgifter för 2016 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i kommunfullmäktiges budget för 2017.
  17. Stadsledningskontorets rapport ”Ansvar för stadens huvudtorg”, dnr 305-1977/2010, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  18. Motion (2013:21) av Kaj Nordqvist (S) om ”Stockholms stads stöd till daglig verksamhet för människor med Afasi”, dnr 326-305/2013, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  19. Motion (2013:16) av Tomas Rudin och Leif Rönngren (båda S) om ”Fryshusets möjligheter att drivas vidare i egna lokaler”, dnr 324-299/2013, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  20. Fastighetsnämndens ”Slutrapport och avbrytande av projekt om ny skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan, dnr 182-265/2016, godkänns samt att fastighetsnämnden medges rätt att avbryta projektet om ny skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  21. Hemställan från Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd gällande förslag till nya bostäder inom fastigheten Lunda 6:1 mfl i stadsdelarna Spånga-Tensta och Hässelby-Vällingby, förslag till ändrad gränsdragning samt ansvar för skolpliktsbevakningen, dnr 029-2282/2005, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
  22. Rapport från socialnämnden ”FUT VII – Lägesrapport över arbetet med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott”, dnr 150-942/2015,

godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

23. Redovisningen av uppdraget rörande riktlinjer för säkerställande av avtalsuppfyllelse samt handlingsplan för hantering av brukare, vilka har insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), som drabbas när entreprenörer inte fullföljer sitt uppdrag, dnr 329-1329/2012, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Paragrafen justeras omedelbart.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Nämnderna medges budgetjustering för ökade utgifter med 6,7 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2015 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnderna medges ombudgetering till 2016 för ökade kostnader inom driftverksamheten med 88,2 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2016 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Socialnämnden medges ombudgetering till 2016 för kostnader för sociala insatsgrupper med 4,0 mnkr enligt vad som sägs i utlåtandet. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.
4. Nämnderna medges ombudgetering till 2016 för ökade utgifter inom investeringsplanen med 25,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2016 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Stadens hel- och delägda aktiebolag, enligt bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, har bedrivit sina verksamheter i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet för respektive bolag och inom ramen för de kommunala befogenheterna.
6. Under förutsättning av att kommunfullmäktige fattar beslut om att genomföra central upphandling avseende digitala arbetsplatssystem,

ges stadsdirektören i uppdrag att genomföra upphandlingen, fatta beslut om val av leverantör, teckna avtal samt att vid behov vidta sådana förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtal med vald leverantör, som utifrån affärsmässiga grunder är påkallade.

7. Under förutsättning av att kommunfullmäktige fattar beslut om att avtal ska tecknas med Volvo IT (HCL Technologies Ltd) om avvecklingsperioden inför GSIT 2.0-upphandlingarna, ges stadsdirektören i uppdrag att teckna avtalet samt att vid behov vidta sådana förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalet med vald leverantör, som utifrån affärsmässiga grunder är påkallade.
8. Skrivelse av Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (MP) om ”Stöd till tiggarna och kartläggning av tiggeriet i Stockholm”, dnr 325-546/2013, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Skrivelse av Annika Billström (S) och Kristina Axén-Olin (M) om ”Tegelhuset i Fatbursparken”, dnr 309-3567/2006, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Hemställan från Skärholmens stadsdelsnämnd om ”Rädda Jakobsbergs gård”, dnr 122-1271/2015, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Hemställan från fastighetsnämnden om ”Finansiering av underhåll av kontorets bostadsrätter för LSS-boende, dnr 316-1746/2012, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Fastighetsnämnden beviljas medel för ökade nettokostnader med 7,9 mnkr. Finansiering sker genom utbetalning av faktura av för ändamålet budgeterade medel under Kommunstyrelsen m.m. i 2015 års budget.
13. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige har i budget 2015 beslutat om följande fyra inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Inriktningsmålen utgör ramen för stadens styrning av verksamheterna. Hur väl staden når inriktningsmålen är en förutsättning för att god ekonomisk hushållning uppnås i staden.

För varje mål finns ett antal indikatorer och för varje indikator har satts ett årsmål. Årsmål för indikatorerna sätts utifrån läge, förutsättningar och ambitionsnivå och utifrån vilken nivå som ska uppnås för respektive år.

Bedömning av måloppfyllelse för året grundas på indikatorernas utfall, huruvida nämnderna uppfyllt sina egna nämndmål, nämndindikatorer och i vilken utsträckning de genomfört de aktiviteter de föresatt sig i sina verksamhetsplaner. Utifrån ovan har en bedömning av samtliga kommunfullmäktiges verksamhetsmål gjorts. Den samlade bedömningen är att staden delvis har uppfyllt kommunfullmäktiges verksamhetsmål under 2015.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Stockholm är möjligheternas stad. Hit flyttar människor för att utbilda sig och arbeta. Här finns utveckling och ambitioner sida vid sida. Stockholm har en fantastisk natur, ett brett kulturliv och en kreativitet som gör att staden växer.

Under 2015 antog kommunfullmäktige en ny vision för Stockholm, Vision 2040. Visionen är Stockholms stads målbild för en socialt, ekonomiskt, ekologiskt och demokratiskt hållbar utveckling under de närmaste decennierna. Visionen är grunden för vårt fortsatta arbete med att utveckla ett Stockholm för alla.

Stockholm har en god ekonomi och sunda finanser. Det ska vi värna. Trots en dämpad global utveckling har Sveriges och Stockholms ekonomi utvecklats positivt det senaste året. Arbetsmarknaden i Stockholm utvecklas bra. Ungdomsarbetslösheten fortsätter att sjunka. Andelen sysselsatta i åldern 15 till 74 år är betydligt högre i Stockholm än i resten av landet och även i jämförelse med övriga storstadsregioner. Flera insatser har gjorts under året för att stärka människor som står utanför arbetsmarknaden. Det känns mycket

positivt att antalet nystartade företag ökat med 12 procent jämfört med år 2014.

Stockholms stads befolkning uppgick vid årsskiftet till 923 516 invånare, en ökning med 11 527 personer. Stockholm är en öppen och attraktiv stad som välkomnar människor från hela världen. Mot slutet av år 2015 ökade antalet människor på flykt som kom till Stockholm. Staden stärkte upp samtliga mottagningsfunktioner, ökade närvaron på centralstationen, öppnade tillfälliga boenden och förstärkte socialtjänstens insatser. Tack vare insatser utöver det vanliga från stadens personal, ideella organisationer och frivilliga stockholmare lyckades Stockholm upprätthålla ett gott mottagande.

Bostadsbyggandet under år 2015 överträffade målet, både för antal påbörjade och färdigställda lägenheter. Särskilt glädjande är att antalet påbörjade hyresrätter vida överträffade målet, och att stadens allmännyttiga bostadsbolags ökade ambitioner har varit en starkt bidragande orsak. Hyresgästerna i Stockholms allmännytta fortsätter att tillhöra landets nöjdaste.

Vi ser att antalet anmälningar och ansökningar om stöd till barn och unga ökade under år 2015. Barn- och ungdomsenheterna fortsätter att rekrytera socialsekreterare för att hantera det ökade inflödet av ärenden. Samtidigt arbetar staden för att förbättra arbetsituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare. Under året har en handlingsplan tagits fram, i samverkan med fackförbunden, för ett strukturerat arbete kring arbetsvillkoren och arbetsmiljön. Fortsatt fokus för arbetet med barn och unga ligger på det förebyggande arbetet och tidiga insatser. Staden har utsett en barnombudsman, tillsatt en social hållbarhetskommision samt inrättat en fond för sociala investeringar, vilket skapar goda förutsättningar för ett systematiskt arbete för jämlika och goda uppväxtvillkor.

Stadsdelsnämndernas sociala insatsgrupper uppvisar lovande resultat i att stödja unga som riskerar att hamna i kriminalitet och utanförskap. Den strukturerade samverkansformen med socialtjänst, polis, skola och andra aktörer ges förutsättningar att fortsätta. De sociala insatsgrupperna har varit otydligt finansierade och resurser tilldelas socialnämnden genom årsredovisningen för att fortsätta projekten.

Stadsdelsnämnderna har fått ett grundläggande ansvar för att utveckla den lokala demokratin. Inom ramen för de lokala utvecklingsprogrammen som kommunfullmäktige beslutade om i oktober 2015 har arbetet med att utveckla staden i dialog och tillsammans med invånarna påbörjats. Detta med fokus på ytterstaden som ska utvecklas utifrån sina unika kvaliteteter och möjligheter.

Under året har staden etablerat kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter med särskilt sakkunniga från civilsamhälle och akademi. På

stadsledningskontoret har ett kansli för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling inrättats. Kansliet arbetar strategiskt och stadsövergripande med att främja och förankra mänskliga rättigheter i staden. Ett pris till minne av Katarina Taikon har instiftats för att uppmärksamma människorättsförfvarare som genom sitt arbete skyddar och främjar de mänskliga rättigheterna i Stockholms stad.

Antalet barn i stadens förskolor ökar. Barnomsorgsgarantin har under året uppfyllts i hela staden och staden fortsätter att bygga ut förskolan för att kunna ta emot nya förskolebarn.

Det är mycket glädjande att konstatera att det genomsnittliga meritvärdet i årskurs nio har haft en kraftig uppgång under år 2015 och är det högsta sedan meritvärdet infördes på 90-talet. Det finns dock stora skillnader mellan skolresultaten utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar. Skillnaden är störst för pojkar och resultaten är lägst generellt för pojkar på skolor med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar.

Utbildningsnämnden har bildat en arbetsgrupp som samordnar och driver arbetet med mänskliga rättigheter i skolan där bland annat jämställdhet, HBTQ-perspektiv och barns rättigheter ingår. Därtill har fritidsverksamheten satsat på jämställdhet och antirasism genom att utbilda personal och skapa fler mötesplatser för unga tjejer.

Enligt stadens fördjupade kvalitetsuppföljning inom äldreomsorgen visas goda resultat när det gäller måltider, utevistelser och värdegrundsarbete. Riktlinjer för handläggning inom äldreomsorgen har antagits och alla stadsdelsnämnder erbjuder nu kommunal hemtjänst. Utredningen om hur hemtjänsten kan utvecklas för att möta behoven hos framtidens äldre har startat liksom översynen av stadens boendeformer för äldre.

Staden har under året genomfört en stor låglönesatsning, fortlöpande arbetat med att erbjuda heltid till ofrivilligt deltidsanställda samt har prioriterat kompetensutvecklingen.

Stockholm presterar bra ur ett internationellt perspektiv när det gäller stadens klimat- och miljömässiga hållbarhet. Under år 2015 har medel från klimatmiljarden börjat tas i anspråk. En miljard kronor är avsatt för att bidra till att minska stadens påverkan på klimatet och insatser för att Stockholm ska ha hög beredskap för kommande klimatförändringar. Därtill har flera åtgärder för att uppnå kraven i stadens kemikalieplan vidtagits, framförallt med fokus på en giftfri förskola. Stockholms handlingsplan för god vattenstatus beslutades under året och staden har även börjat ställa tuffare krav på miljöhänsyn i sina upphandlingar.

Förslag till *Stockholms stads miljöprogram 2016-2019*, som flyttar fram positionerna för stadens miljöarbete, har tagits fram under året. Underlag är också framtaget till en ny klimatstrategi för Stockholm som ska precisera åtgärder på kort och lång sikt för att nå målet om ett fossilbränslefritt Stockholm 2040.

Stockholm är och ska fortsätta vara en fantastisk stad att leva och verka i. Målet för Stockholm är att vara en ekonomiskt, ekologiskt, socialt och demokratiskt hållbar stad. Ett Stockholm för alla.

Bilagor

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 februari 2016 med 13 underbilagor.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Anna König Jerlmyr (M) enligt följande.

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget. Eftersom vi har reserverat oss mot budgeten i kommunfullmäktige har vi skiljaktig mening avseende de mål som följs upp i årsredovisningen.

Under Alliansens åtta år i majoritet har Stockholms stads kommunala förvaltning kontinuerligt effektiviserats för att bättre hushålla med varje skattekrona. Alliansen har konsekvent prioriterat kärnverksamheten som förskola, skola, äldreomsorg, sociala verksamheter och omsorg om personer med funktionsnedsättning och vi fortsätter alltiämt att göra så i våra budgetförslag för Stockholm.

Årsredovisningen grundar sig i målen i den rödgrönrosa majoritetens budget och återspeglar därmed med all önskvärd tydlighet kontrasten mellan Alliansens politik och den rödgrönrosa majoritetens dito.

Principiellt ser vi allvarligast på att den rödgrönrosa majoriteten har slagit in på en politisk kursändring som utgör ett hot mot mångfalden och valfriheten i välfärden. Inom förskola och äldreomsorg hotas den fria etableringsrätten, vilket endast kan leda till en urholkning av mångfalden och allvarligt försvårar småföretagande i kvinnodominerade branscher. Majoritetens hotfulla retorik och genomförande av revideringar av riktlinjer för fristående utförare inom såväl det pedagogiska området som inom äldreomsorgen inger oro för förutsättningarna att framöver kunna bedriva dessa verksamheter i fristående regi.

Den rödgrönrosa majoritetens tilltro till politiska beslut är lika stor som respekten för enskilda människors val är liten. Mot bakgrund av de kommunaliseringar som redan har genomförts eller aviserats runt om i staden går det inte att finna något annat

motiv för de översyner och inskränkningar av välfungerande fristående verksamheter som majoriteten vidtar. Det är en politik som är verklighetsfrämmande, i otakt med stockholmarnas önskemål och som undergräver drivkrafter för förnyelse i välfärden. Den rödgrönrosa majoritetens valhänta hantering och sedermera kovändning gällande Fryshusets fritidsverksamhet i Skärholmen är bara ett exempel på detta.

Vi är likaså kritiska till den spretande målstyrning och växande byråkratiska börda som den rödgrönrosa majoriteten har ålagt staden. Det framgår tydligt av årsredovisningen att den rödgrönrosa majoriteten brister betänkligt i sin målstyrning, när endast hälften av fullmäktiges 25 inriktningsmål uppfylls helt. Särskilt anmärkningsvärt i sammanhanget är att ett antal nämnder inte kunnat lämna någon prognos för måluppfyllelse under inriktningsmålet ”Ett demokratiskt hållbart Stockholm”, vilket inte kan tolkas på annat sätt än att målet saknar konkretion.

Vi har i våra budgetreservationer avstyrkt den överflödiga byråkratiska överbyggnaden i form av nya kanslier, råd, utskott och samordnare. Centrala funktioner som bostadsfunktionen kan inte kompensera för den rödgrönrosa majoritetens politiska splittring, som resulterar i att ärenden bordläggs och återremitteras i stadsbyggnadsnämnden. Vi noterar att också konsultkostnaderna ökar med 56 miljoner kronor, något som tydligt vittnar om att kostnadskontrollen brister och att effektiviseringsåtgärder är nödvändiga.

Vi kan konstatera att 33 procent av indikatorerna för bostadsbyggandet inte uppnås, det är allvarligt. Det är glädjande att målen för påbörjade och färdigställda bostäder uppnås. Med tanke på att vi lämnade över 122 000 bostäder i olika skeden hade allt annat varit minst sagt anmärkningsvärt. Det innebär också att samtliga bostäder som byggs fram till 2018 kommer att vara projekt som Alliansen initierade. Dock rapporterar de allmännyttiga bostadsbolagen att man inte nådde upp till målen för nyproduktion. Inte heller nådde staden upp till målen för färdigställda studentbostäder, då endast 400 av 600 byggdes.

Därtill har handläggningstiderna för såväl planarbetet som för bygglov blivit betydligt längre jämfört med motsvarande period 2014. Den genomsnittliga tiden från start-PM till beslutad detaljplan har gått från 17 månader till 23 månader under perioden.

Det som oroar oss mest i sammanhanget är hur oförstående den rödgrönrosa majoriteten är för vad som behöver göras när det gäller bostadsbyggandet. Man har sänkt ambitionerna till 2020 och den interna oenigheten inom majoriteten gör att tusentals nya bostäder försenas eller stoppas. Detta i ett läge när vi behöver bygga omkring 10 000 bostäder varje år de kommande åren.

Den rödgrönrosa majoritetens oförmåga att utöva ledarskap, göra rimliga politiska prioriteringar och ta ansvar för stadens ekonomi får tydliga och allvarliga konsekvenser. Farsta stadsdelsnämnd uppmanas att vidta aktiviteter för att uppnå en ekonomi i balans under året och Hägersten-Liljeholmen uppmanas att vidta åtgärder för att säkerställa en budget i balans utan att använda överskott från resultatfonderna. Alltjämt redovisar merparten av stadsdelsnämnderna, nio av 14, ett underskott inom äldreomsorgen. Störst underskott redovisar stadsdelsnämnden Farsta med -24,0

miljoner kronor, följt av Hägersten- Liljeholmen, Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby och Enskede-Årsta-Vantör.

Tolv stadsdelsnämnder redovisarett underskott inom individ- och familjeomsorgen. Störst underskott redovisar Hässelby-Vällingby samt Hägersten-Liljeholmen. Femstadsdelsnämnder redovisar underskott inom ekonomiskt bistånd. Det är ett mycket magert facit av den rödgrönrosa majoritetens första år vid makten.

Ekonomiskt ansvarstagande var en grundpelare i Alliansens politik under åtta år i majoritet. Under den rödgrönrosa majoriteten har det ekonomiska ansvarstagandet kraftigt devalverats. Det är betecknande att inriktningsmålet om ”Ett ekonomiskt hållbart Stockholm” inte är högst upp i prioriteringsordning, utan undangömt på plats tre av fyra. Det väcker kritiska frågor om varför andra, mer diffusa mål, prioriteras högre än ekonomiskt ansvarstagande.

Under det senaste året har många av stadens större investeringsprojekt skenat i kostnader. Det handlar om alltifrån idrottsinvesteringar till gång- och cykelbanor, kulturfastigheter och andra större infrastrukturprojekt. Gemensamt för alla projekten är att prognossäkerheten varit dålig till följd av bristande politisk vilja, förmåga att prioritera samt bristande förfrågningsunderlag vid upphandlingar. Det är ytterst problematiskt både att tränga undan andra angelägna investeringsprojekt och för att det i förlängningen kommer att leda till än högre skattenivåer och fortsatta miljardlån varje månad. Vi är mycket skeptiska till att projekteringen av skridsko- och bandyhallen nu avbryts på Tallkrogens BP till följd av fördyringar som grundar sig i dålig planering och brister i upphandlingen.

Inom äldreomsorgen åskådliggörs det tydligt hur den rödgrönrosa majoritetens ekonomiska praktik skiljer sig från dess retorik. Att det trots skattehöjning, redovisas ett underskott om drygt 68 miljoner kronor kan inte tolkas som annat än ett besannande av farhågan att den rödgrönrosa majoriteten i sina ekonomiska prioriteringar åsidosätter kärnverksamheterna på ett sätt som får kännbara konsekvenser för stockholmarna. Detta förstärks av att viktiga indikatorer som omsorgstagares nöjdhet och upplevda trygghet inom äldreomsorg och hemtjänst ej uppfylls. Majoriteten känner sig mycket nöjda med att samtliga stadsdelar idag kan erbjuda en kommunal hemtjänst och att Äldre Direkt ”tillhandahåller tydlig information om att kommunen är icke-valsalternativet i hemtjänsten”. Det är dock otydligt på vilket sätt detta främjar valfriheten och kvaliteten inom hemtjänsten i Stockholm. Vi vill därutöver uttrycka vår oro för att de nya riktlinjerna för biståndsbedömning inom äldreomsorgen inte innebär en generösare bedömning av Stockholms äldres behov. De signaler vi får från stadsdelarna är att det är fortsatt svårt för äldre över 85 år som känner oro och/eller otrygghet i sitt hem att få ett positivt biståndsbeslut till ett lämpligt äldreboende. Det är uppenbart att ett år med rödgrönrosa styre och skattehöjning inte har medfört en ökad trygghet, ökad kvalitet eller ökad generositet för Stockholms äldre.

Samtidigt som den ansträngda ekonomin riskerar att påverka grundläggande service och kvaliteten inom välfärdens kärnverksamheter, beviljar den rödgrönrosa majoriteten pengar till en politiserad konstruktion som medel för demokrati- och

utvecklingsarbete. Det visar med all önskvärd tydlighet skillnaden i prioriteringar mellan Alliansen och de rödgrönrosa partierna. För stockholmarna torde en väl fungerande äldreomsorg, förskola och individ- och familjeomsorg vara av större betydelse än de diverse demokratiprojekt som den rödgrönrosa majoriteten väljer att prioritera.

Inom förskolan är problemet ett annat. Behovet av att hitta en lösning för att få fler förskollärare i verksamheten är fortfarande trängande, då en av de viktigaste faktorerna för att förskolan ska kunna hålla en hög kvalitet är en välutbildad personal och att andelen förskollärare är hög. Sex stadsdelsnämnder bedömer att de inte kommer att uppnå målen för andel förskollärare av antal anställda. Vi ser därför tyvärr att bristen på förskollärare riskerar att påverka kvaliteten inom förskolan negativt under den rödgrönrosa majoritetens styre.

Under våren 2015 larmade vidare flera stadsdelar i Stockholm om att de tvingades öka barngruppernas storlek och/eller minska personaltätheten som en konsekvens av en snålt tilltagen ram i den rödgrönrosa budgeten. Vi konstaterar att för att undvika besparingar i stadsdelar som Hägersten- Liljeholmen har majoriteten nu istället valt att låta äldreomsorgen och socialtjänsten genomföra stora besparingar. Det är en lika beklaglig som ofrånkomlig konsekvens av att majoriteten inte har förmått prioritera förskolan i tillräcklig omfattning. Från den rödgrönrosa majoritetens sida märks ingen vilja att komma till rätta med problemen, trots allt fagert tal om satsningar på utbildning som kunde höras före valet.

Vad det gäller skolan ser det tyvärr inte mycket bättre ut. Satsningarna på höjda lärarlöner har avbrutits av majoriteten och andelen behöriga till gymnasiet är på den lägsta nivån på många år. Stockholms skolor måste ha en politisk ledning som tar striden för skolan. Tyvärr har satsningarna på skolan i Stockholm uteblivit sedan valet, trots alla löften.

Den rödgrönrosa majoriteten har som mål att Stockholms stad ska vara en bra arbetsgivare. Därför är det beklämmande att i årsredovisningen kunna läsa att den totala sjukfrånvaron har ökat för både facknämnder och stadsdelsnämnder under det rödgrönrosa styret av staden. Den positiva trend med sjunkande sjukskrivningstal som Alliansen lyckades åstadkomma tack vare målmedvetna och ambitiösa insatser för en förbättrad hälsa bland medarbetarna är bruten. Det har inneburit en stor ökning av kostnaderna för sjukfrånvaro, tolv procent jämfört med första halvåret föregående år. Majoriteten av nämnderna prognostiserar att de inte kommer att nå sina årsmål.

Det är ett generellt problem i staden: sjukfrånvaron har ökat i samtliga redovisade grupper, men särskilt oroväckande är den starka ökningen av kvinnors sjukfrånvaro. Inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv är detta en oerhört viktig fråga. Att majoriteten då helt saknar svar på hur denna utveckling ska vändas är djupt beklagligt. Återigen blir det tydligt att det bakom den högstämda retoriken är helt tomt på konkreta politiska förslag.

Vi ser allvarligt på att företagsklimatet i Stockholms stad försämras. I Svenskt Näringslivs årliga granskning av det lokala företagsklimatet har Stockholm sjunkit från plats 22 till 48. I en tillväxtmotor som Stockholm måste företagsklimatet vara

gynnsamt både för stora och små företag. Ett försämrat företagsklimat drabbar både jobb och tillväxt. Vi har under det första året med de rödgrönrosa sett att prioriteringarna ligger på att försvåra, inte underlätta, för nya företag att verka i Stockholm. Majoriteten har med ideologisk nit återkommunaliserat framstående välfärdsföretag, vilket sprider oro bland de som har goda idéer eller vill investera i Stockholm. Det står i bjärt kontrast till Alliansens tid vid makten i, då staden gjorde en resa från plats 132 år 2006 till plats 22 år 2014, en förbättring på hela 110 placeringar.

Årsredovisningen visar också tydligt att den rödgrönrosa majoriteten står överksam mot en tilltagande otrygghet i stadens offentliga rum. Antalet anmälningar till trafiknämnden har fördubblats, uppfyllnadsgraden för 24-timmarsgarantin sjunker jämfört med föregående år och dubbelt så många upplever otrygghet i ytterstaden som i innerstaden. Detta ställer krav på tydliga åtgärder, åtgärder som dock uteblir från majoriteten.

För genomförandet av miljöprogrammet betonar vi vikten av att stadens resurser utnyttjas kostnadseffektivt. Flertalet av de åtgärder som föreslås i miljöprogrammet saknar ekonomiska konsekvensbeskrivningar. I detta avseende behöver dokumentet kompletteras samt hur ekonomin kopplas till stadens och respektive verksamhets budget.

Att säkerställa god uppföljning och rapportering är centralt för att miljömålen ska kunna uppnås. Upplägget med att uppföljningsansvaret för delmålen kopplas till den verksamhet som har genomförandansvar torde vara klokt och effektivt. Därutöver kan ansvarsfördelningen för indikatorerna, där bara nämnder och bolag som har störst påverkan åläggs att rapportera, bli kostnadseffektiv då staden kan jobba med fler indikatorer samtidigt som administrationen hålls nere. Vi vill dock uppmärksamma tveksamheter kring vilka nämnder och bolag som ska ha ansvaret för den samordnade uppföljningen. Till exempel åläggs stadsbyggnadsnämnden att samordna uppföljningen av delmål *6.2 Fuktskador ska förebyggas* trots att nämnden varken har genomförandansvaret för delmålet eller uppföljningsansvaret för indikatorn.

Den rödgrönrosa majoritetens tillkortakommanden i att styra staden blir dock som mest uppenbara vad avser stadens långsiktiga ekonomiska utveckling. Den rödgrönrosa majoriteten bedriver en kortsiktig ekonomisk politik som tydligt riskerar att urholka koncernens soliditet, försvaga dess finansiella ställning och medföra en ohållbar ökning av kapitalkostnaderna när prognosen pekar på en ökande upplåning med en miljard kronor i månaden till 2018 och ett trefaldigande av kommunkoncernens skuldbörda. Det är ett ofrånkomligt resultat av den rödgrönrosa majoritetens medvetna politik att kraftigt höja investeringstakten och samtidigt minska intäkterna från realisationsvinster. Resultatet kommer att bli en kommunkoncern med påtagligt försvagad soliditet, ökad skuldbörda och allt större kapitalkostnader som inkräktar på driftbudgeten för verksamheterna. Detta bekräftas nu av att limiten för kommunkoncernens externa upplåning höjs med tio miljarder kronor – och allt pekar på att ytterligare höjningar är att vänta under mandatperioden.

Sammanfattningsvis bekräftar årsredovisningen att Stockholm är en bra stad men som nu utvecklas i fel riktning, beroende på den rödgrönrosa majoritetens politik.

Stockholm är en fantastisk stad med goda utvecklingsmöjligheter. Enastående insatser utförs av stadens medarbetare och upphandlade företag varje dag. Men ekonomiskt lättsinne, skuldsättning, underskott, skattehöjningar, fallande bostadsbyggande, ökande sjukskrivningar, tilltagande otrygghet och ett raserat företagsklimat är tydliga signaler om att Stockholm behöver ett maktskifte.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Årsredovisning 2015 med uppföljning av budget för Stockholms stad godkänns.
2. Redovisade avsättningar om 10,2 mnkr godkänns.
3. Kommunstyrelsens beslut gällande uppsiktsplikt avseende stadens hel- och delägda aktiebolag, enligt bilaga 4 till stads-ledningskontorets tjänsteutlåtande, anmäls.
4. Uppföljning av sommarkoloniverksamheten i Stockholms stad 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Uppföljning av fritidsverksamheten i Stockholms stad 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Uppföljning av större investeringsprojekt 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Basnyckeltal med utfall för år 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag under 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Redovisning av kommunfullmäktiges aktiviteter som i sin helhet inte blivit genomförda under 2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Ändring i bolagsordningarna av Stockholm Business Region Development AB:s (orgnr. 556083-1306) firma till Invest Stockholm Business Region AB (bilaga 9) och av Stockholm Visitors Board AB:s (orgnr. 556027-5736) firma till Visit Stockholm AB (bilaga 10) godkänns.
11. Direktionen för Kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret beviljas ansvarsfrihet, bilaga 11 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

12. Kommunstyrelsen ska genomföra den av kommunfullmäktige beslutade centrala upphandlingen avseende digitala arbetsplatssystem som en sammanhållen tjänst för stadens nämnder och bolagsstyrelser, med undantag av pedagogisk verksamhet. I den centrala upphandlingen ska även ingå e-post och s.k. chatt för samtliga stadens nämnder och bolagsstyrelser med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Utbildningsnämnden ska genomföra tre centrala upphandlingar avseende digitala arbetsplatssystem för att täcka stadens pedagogiska verksamheters behov av digitala tjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Upphandlingsarbetet av de fyra GSIT 2.0-upphandlingarna samordnas i ett projekt under ledning av kommunstyrelsen. Kostnaderna för upphandlingarna om 160 mnkr för 2016 finansieras genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medlen för verksamhetsutveckling med it.
15. Kommunstyrelsen ska träffa avtal med Volvo IT (HCL Technologies Ltd) om avvecklingsperioden inför GSIT 2.0-upphandlingarna. Avtalet ska omfatta utköp av elevdatorer avseende gymnasieskolan för att förhindra byte av datorer under pågående gymnasietid med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Ansvar för genomförande av etapp 1 för Gasklocka 2 överförs från fastighetsnämnden till exploateringsnämnden med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
Fastighetsnämndens investeringsbudget för 2016 minskas med 60 mnkr som en följd av detta. Medlen tillförs *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2016 års budget. Exploateringsnämndens utgifter för 2016 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i kommunfullmäktiges budget för 2017.
17. Stadsledningskontorets rapport ”Ansvar för stadens huvudtorg”, dnr 305-1977/2010, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Motion (2013:21) av Kaj Nordqvist (S) om ”Stockholms stads stöd till daglig verksamhet för människor med Afasi”, dnr 326-305/2013,

anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

19. Motion (2013:16) av Tomas Rudin och Leif Rönngren (båda S) om ”Fryshusets möjligheter att drivas vidare i egna lokaler”, dnr 324-299/2013, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
20. Fastighetsnämndens ”Slutrapport och avbrytande av projekt om ny skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan, dnr 182-265/2016, godkänns samt att fastighetsnämnden medges rätt att avbryta projektet om ny skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Hemställan från Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd gällande förslag till nya bostäder inom fastigheten Lunda 6:1 mfl i stadsdelarna Spånga-Tensta och Hässelby-Vällingby, förslag till ändrad gränsdragning samt ansvar för skolpliktsbevakningen, dnr 029-2282/2005, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Rapport från socialnämnden ”FUT VII – Lägesrapport över arbetet med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott”, dnr 150-942/2015, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
23. Redovisningen av uppdraget rörande riktlinjer för säkerställande av avtalsuppfyllelse samt handlingsplan för hantering av brukare, vilka har insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), som drabbas när entreprenörer inte fullföljer sitt uppdrag, dnr 329-1329/2012, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Paragrafen justeras omedelbart.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Nämnderna medges budgetjustering för ökade utgifter med 6,7 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2015 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnderna medges ombudgetering till 2016 för ökade kostnader inom driftverksamheten med 88,2 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2016 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Socialnämnden medges ombudgetering till 2016 för kostnader för sociala insatsgrupper med 4,0 mnkr enligt vad som sägs i utlåtandet. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.
4. Nämnderna medges ombudgetering till 2016 för ökade utgifter inom investeringsplanen med 25,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2016 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Stadens hel- och delägda aktiebolag, enligt bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, har bedrivit sina verksamheter i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet för respektive bolag och inom ramen för de kommunala befogenheterna.
6. Under förutsättning av att kommunfullmäktige fattar beslut om att genomföra central upphandling avseende digitala arbetsplatssystem, ges stadsdirektören i uppdrag att genomföra upphandlingen, fatta beslut om val av leverantör, teckna avtal samt att vid behov vidta sådana förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtal med vald leverantör, som utifrån affärsmässiga grunder är påkallade.
7. Under förutsättning av att kommunfullmäktige fattar beslut om att avtal ska tecknas med Volvo IT (HCL Technologies Ltd) om avvecklingsperioden inför GSIT 2.0-upphandlingarna, ges stadsdirektören i uppdrag att teckna avtalet samt att vid behov vidta sådana förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalet med vald leverantör, som utifrån affärsmässiga grunder är påkallade.

8. Skrivelse av Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (MP) om ”Stöd till tiggarna och kartläggning av tiggeriet i Stockholm”, dnr 325-546/2013, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Skrivelse av Annika Billström (S) och Kristina Axén-Olin (M) om ”Tegelhuset i Fatbursparken”, dnr 309-3567/2006, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Hemställan från Skärholmens stadsdelsnämnd om ”Rädda Jakobsbergs gård”, dnr 122-1271/2015, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Hemställan från fastighetsnämnden om ”Finansiering av underhåll av kontorets bostadsrätter för LSS-boende, dnr 316-1746/2012, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Fastighetsnämnden beviljas medel för ökade nettokostnader med 7,9 mnkr. Finansiering sker genom utbetalning av faktura av för ändamålet budgeterade medel under Kommunstyrelsen m.m. i 2015 års budget.
13. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

Stockholm den 6 april 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö, Markus Nordström och Lars Jilmstad (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.